

Klemansas Mišalonas “Klusā ģrniece” ir kā Trojas zirgs romāna veidolā, tas piesaista un valdzina. Tā centrā ir ļauns vīrs un viņa neattaisnojamie noziegumi, tomēr autores prasmīgajās rokās “Klusā ģrniece” pamazām pārtop stāstā par sieviešu vienotību, viltību un spēku.

Megana Abota, rakstniece

Stāsts par Aidenu Tomasu, sērijslepkavu, tiek izstāstīts no dažādiem skatpunktiem, priekšplānā izvirzot sieviešu – upuru – balsis. Aizraujošs trilleris un asredzīgs skatījums uz izdzīvošanas pieredzi.

The Independent

Spožs debijas trilleris. Spēcīgs sērijveida slepkavas atainojums no sievišķīga skatpunkta.

Publishers Weekly

Brīžiem nežēlīgs, brīžiem skumjš un sirdi plosošs vēstījums par pretošanos un izdzīvošanu. Piemērots Gilianas Flinnas un Džesikas Nollas kriminālromānu faniem.

Library Journal

Šausmīgs, nervus kutinošs un biedējošs – šis trilleris nav domāts vārguļiem, un vienlaikus tā ir aizraujoša lasāmviela. Īsts spridzeklis!

Booklist

Tumšs un aizraujošs... Līdzīgi kā Emmas Donahjū romānā “Istaba”, arī šajā grāmatā darbība risinās biedējošā, klaustrofobiju izraisošā vidē, no kuras vijas un plešas sižeta līnija, ko savukārt veido vairāku tēlu redzējums par notiekošo. Iesakām!

Vogue

CLÉMENCE MICHALLON

**THE QUIET
TENANT**

KLEMANSA MIŠALONA

KLUSĀ ĪRNIECE

No angļu valodas tulkojusi

Maija Opse

821.111(73)-31
Mi 860

Clémence Michallon
THE QUIET TENANT

Copyright © 2023 by Clémence Michallon
Cover design by The Brewster Project
Cover images © Plainpicture & Shutterstock

Klemansa Mišalona
KLUSĀ ĪRNICIECE

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA
Projektu vadītāja *Una Orinska*
Redaktore *Margita Krasnā*
Korektore *Patricija Šteinberga, Ilona Burka*
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*
Vāka dizainu adaptējusi *Ilze Isaka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. T-764.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Maija Opse, 2024
© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2024
ISBN 978-9934-32-011-8

Taileram

Ak vai! Kurš gan nezina, ka maigie vilki šie
No visiem radījumiem ir visbīstamākie.

ŠARLS PERO. "SARKANGALVĪTE"

1. NODAĻA

Sieviete šķūnī

Tev patik domāt, ka ikvienai sievietei ir kāds, un viņš vienkārši ir tavējais.

Tā ir vieglāk. Ja neviens cits nav brīvs. Tavā pasaulē nav vietas domām par tiem, kuri joprojām ir tur, ārā. Nav mīlestības pret vēju viņu matos, nav pacietības domāt par saules pieskārienu viņu ādai.

Viņš nāk pie tevis naktīs. Atslēdz durvis. Šļūkādams velk kājas pa kritušo lapu paklāju. Aizver aiz sevis durvis, ieslidina aizbīdni vietā.

Šis vīrietis, jauns, spēcīgs, kopts. Tu domā par dienu, kad jūs abi satikāties, par to īso mirkli, pirms viņš atklāja savu īsto dabu, un, lūk, ko tu redzi: cilvēku, kurš pazīst savus kaimiņus. Kurš vienmēr laikus iznes pārstrādei paredzētos atkritumus. Kurš atradās dzemdību zālē dienā, kad dzima viņa mazulis, viņš ir stabils aizsegs pret visas pasaules ļaunumu. Mātes viņu redz stāvam rindā pārtikas veikālā un droši ieliek viņam rokās savus bērnus: *Vai vari viņu pāris minūšu paturēt, aizmirsu sauso piena maisījumu, tūlīt atgriezīšos.*

Un tagad viņš ir šeit. Tagad viņš ir tavs.

Visam, ko tu dari, ir sava noteikta kārtība.

Viņš paraugās uz tevi; skatiens, kurš pārbauda un novērtē. Tu esi šeit. Divas rokas, divas kājas, rumpis un viena galva.

Tad seko nopūta. Muguras muskuļi mazliet atslābst, un viņš ļaunas jūsu kopīgajam mirklim. Viņš noliecas un atkarībā no gadalaika noregulē elektriskā sildītāja vai ventilatora intensitāti.

Tu pastiepi roku un saņem *Tupperware* kastīti. No lazanas, maltās gaļas pīrāga, tunča sacepuma vai kā cita gaisā ceļas garaiņi. Ēdiens, sveloši karsts, atstāj čūlas uz tavām aukslējām.

Viņš pasniedz tev ūdeni. Nekad glāzē. Vienmēr blašķē. Nekā tāda, ko varētu saplēst, salauzt un iegūt kādu asu šķembu. Aukstais šķidrums ir kā elektriskās strāvas trieciens zobiem. Bet tu dzer, jo tieši tagad ir vienīgais laiks, kad tu drīksti dzert. Pēc tam tev mutē paliek metāliska pēcgarša.

Viņš padod tev spaini, un tu dari to, kas jādara. Tu jau sen esi pārstājusi kaunēties.

Viņš paņem tavus izkārnījumus un uz minūti atstāj tevi vienu. Tu dzirdi viņu ārpusē, viņa zābakos ieauto kāju soļus, no šļūtenes raidītās ūdens strūklas šļakstēšanu. Kad viņš atgriežas, spainis ir tīrs, pilns ar ziepjainu ūdeni.

Viņš vēro, kā tu sevi apkop. Tu savā ķermenī esi tikai ģimele, bet viņš ir tā ģimele. Viņš pasniedz tev piederumus: ziepju gabalu, plastmasas ķemmi, zobu birsti, nelielu zobu pastas tūbiņu. Reizi mēnesī arī šampūnu pret utīm. Tavs ķermenis arvien sagādā kaut kādas problēmas, un viņš cenšas tās novērst. Ik pēc trim nedēļām viņš no aizmugurējās kabatas izvelk manikīra šķērites. Viņš gaida, kamēr tu apgriez nagus pieņemamā garumā, un tad paņem tās no tevis. Viņš tās vienmēr tev atkal atņem. Jūs tā darāt jau gadiem ilgi.

Tu uzvelc drēbes. Tev šis process šķiet bezjēdzīgs, ņemot vērā to, kas seko, bet viņš tā ir nolēmis. Laikam tad, ja tu pati tās noģērb, tas neiedarbojas, kā vajag. Viņam pašam jāatvelk rāvējslēdzēji, jāatpogā pogas, kārtā pēc kārtas jānovelk nost no tava auguma.

Viņa miesas ģeogrāfija: vietas, ko tu negribēji izzināt, bet tev tik un tā to nācās izdarīt. Dzimumzīme uz viņa pleca. Apmatojuma līnija pāri vēderam. Viņa rokas: pirkstu satvēriens. Karstās plaukstu spiedienu uz tava kakla.

Viņš ne reizi pat nepaskatās uz tevi. Stāsts jau nav par tevi. Tas ir stāsts par visām sievietēm un meitenēm. Tas ir stāsts par viņu un kaisli, kas virmo viņā.

Kad viss ir galā, viņš nekad vairs ilgāk neuzkavējas. Viņš ir vīrietis, viņu tur ārā gaida pienākumi. Ģimene, mājas rūpes. Mājasdarbi, kas jāpārbauda. Filmas, kuras jāredz. Sieva, kas jāiepriecina, un meita, kura jāsamīļo. Viņa darbu sarakstā ir lietas, kuras jāizdara, un tām nav nekādas saistības ar tevi un tavu nožēlojamo eksistenci, – lietas, kuras cita pēc citas jāizsvītro no saraksta kā izdarītas.

Bet ne šovakar.

Šovakar viss mainās.

Šovakar tu redzi, kā šis vīrietis – tik rūpīgais vīrietis, kurš vienmēr sper tikai labi pārdomātus soļus, – pārkāpj pats savus noteikumus.

Viņš izslienas virs tevis, ar plaukstām atspiedies pret koka grīdu. Viņa pirkstos brīnumainā kārtā nav iedūrusies neviena skabarga. Viņš savelk jostu un aiztaisa sprādzi virs nabas, tad piespiež metālu ciešāk sev pie vēdera.

“Klausies!” viņš ierunājas.

Tava uztvere saasinās, tu ieklausies.

“Tu šeit esi jau gana ilgi.”

Tu raugies viņā. Nekā. Viņš ir vīrietis, kurš nemīl daudz runāt un kura seja nemēdz paust emocijas.

“Ko tu ar to gribi teikt?” tu jautā.

Viņš uzrauj mugurā savu flīsa jaku un aizvelk rāvējslēdzēju līdz pat zodam.

“Man ir jāpārvācas,” viņš saka.

Un tev jau atkal vajag pajautāt: “Ko?”

Viņa pierē noraustās dzīsla. Tu esi viņu aizkaitinājusi.

“Uz jaunu māju.”

“Kāpēc?”

Viņš sarauc pieri. Atver muti, it kā gribētu ko teikt, tad pārdomā.

Ne šovakar.

Tu parūpējies, lai viņš, iedams prom, uz tevi paskatītos. Tu gribi, lai viņš veldzējas tavā apjukumā; visi jautājumi tā arī paliek neatbildēti. Tu gribi, lai viņš izbauda apmierinājumu, atstādams tevi pilnīgā neziņā.

Pirmais izdzīvošanas likums šajā šķūnī: viņš vienmēr uzvar. Piecos gados tu to esi iemācījusies.

2. NODAĻA

Emīlija

Man nav ne mazākās nojausmas, vai Aidens Tomass zina manu vārdu. Es nemaz nedusmosos arī tad, ja viņš nezinātu. Viņam ir jāatceras daudz svarīgāku lietu par tās meitenes vārdu, kura viņam divreiz nedēļā ieļej glāzē ķiršu kolu.

Aidens Tomass nedzer. Alkoholu ne. Izskatīgs vīrietis, kurš nelieto alkoholu, varētu būt bārmeņu nelaime, bet mana mīlestības valoda neslavē alkoholu; es mīlu cilvēkus, kuri sēž pie mana bāra letes un uz vienu vai divām stundām uztic sevi man.

Tā nav valoda, kuru Aidens Tomass pārvalda. Viņš ir kā briedis otrpus ceļam, kurš klusēdams stāv, līdz tu pabrauc garām, gatavs mesties prom, tiklīdz izrādīsi pārāk dzīvu interesi. Tādēļ es ļauju viņam pienākt man tuvāk. Otrdienās un ceturtdienās. Visā regulāro apmeklētāju jūrā viņš ir vienīgais, kuru es patiešām gribu redzēt.

Šodien ir otrdiena.

Pulksten septiņos es jau sāku raudzīties uz durvju pusi. Ar vienu aci meklēju viņu, bet ar otru sekoju personālam – vecākajai viesmīlei, vīnzīnim, absolūtajam idiotam šefpavāram. Manas rokas darbojas automātiski. Viens *Sidecar*¹, viena glāze *Sprite*, viena glāze *Jack*² ar kolu. Durvis atveras. Tas nav viņš. Tā ir kundze no četrvietīgā galdiņa pie durvīm, kurai vajadzēja iziet ārā, lai pārbrauktu mašīnu uz citu vietu. Bezalkoholiskais biteris. Jauns salmiņš mazajam telpas dziļumā. Vecākā viesmīle ziņo: četrvietīgais galdiņš nav apmierināts ar pastas kvalitāti.

¹ Kokteilis, ko tradicionāli gatavo no konjaka, apelsīnu liķiera un citronu sulas. (*Šeit un turpmāk – tulk. piez.*)

² Viskijs *Jack Daniel's*.

Tā esot auksta vai arī neesot pietiekami asa. Viņu sūdzība nav īsti skaidra, bet tā ir izteikta, un Kora negrasās zaudēt savu dzeramnaudu tikai tāpēc vien, ka virtuvē nezina, kā uzsildīt ēdienu. Jānomierina Kora. Saku viņai, lai liek pavāriem no jauna pagatavot pastas porciju un bez maksas pievienot piedevas kā atvainošanos. Vai arī lai liek Sofijai, mūsu konditorei, pagatavot kādu desertu, ja izskatās, ka pie četrvietīgā galda sēdošie cilvēki varētu būt saldummīļi. Vienalga ko, lai tikai viņi turētu muti.

Restorāns ir kā melns vajadzību bezdibenis, kā nepiesātināms briesmonis. Tēvs man pat nejautāja – viņš vienkārši noprieda, ka es iesaistīšos. Un tad viņš ņēma un nomira, jo ar šefpavāriem tā gadās – viņi eksistē, karstuma un haosa ieskausti, un tad atstāj aiz sevis vien sīkas lauskas.

Es piespiežu divus pirkstus pie deniņiem un cenšos atvairīt uzmācīgās bailes. Varbūt pie visa vainīgi laikapstākļi – rit pirmā oktobra nedēļa, vēl tikai pats rudens sākums, bet dienas saraujas īsākas, gaiss kļūst drēgnāks. Varbūt vainojams kas cits. Bet šovakar ikviena neveiksme šķiet kā mana personiskā neizdošanās.

Atveras durvis.

Tas ir viņš.

Jūtu, kā manī ieplūst gaisma. Uzvirmo prieks, un es sajūtos maza, varbūt pat nedaudz neķītra un, iespējams, diezgan dumja, bet tā ir labākā sajūta, kādu vien restorāns man var sniegt, un es to izbaudu. Divreiz nedēļā es to izbaudīšu.

Aidens Tomass klusēdams sēž pie bāra letes. Mēs ar viņu nesarunājamies, tikai apmaināmies ar ierastajām laipnībām. Tā ir kā deļa, un mēs abi zinām savus soļus. Glāze, ledus kubiņi, gāzētā ūdens sifons, papīra glāzes paliktnis. Uz kartona senlaicīgā kursīvā uzraksts *Amandine*. Viena ķiršu kolas glāze. Viens apmierināts vīrietis.

“Paldies.”

Es aši uzsmaidu viņam un turpinu darboties. Starp dažādajiem uzdevumiem – šeikera izskalošanu, olīvu burciņu un citrona šķēļu sakārtošanu – ik pēc mirkļa slepus uzmetu viņam skatienu. Gluži kā dzejolis, kuru zinu no galvas, bet kurš nekad neapniks: zilās acis, pelēcīgi blondi mati, glīta un akurāta bārda. Zem acīm iegūlušas rievās, jo viņš, neapšaubāmi, ir dzīvojis. Jo viņš ir mīlējis un zaudējis. Un tad vēl viņa plaukstas: viena rāmi guļ uz bāra letes, otra skauj glāzi. Drošas. Spēcīgas rokas. Rokas ar stāstu.

“Emīlij!”

Kora atbalstījusies pret bāra leti.

“Kas nu šoreiz?”

“Niks teica, ka steiks jāizņem no ēdienkartes.”

Es aizturu nopūtu. Nika dusmu lēkmes nav Koras vaina.

“Un kāpēc lai mēs to darītu?”

“Viņš apgalvo, ka filejas gabals esot nepareizi nogriezts un gatavošanas laiks līdz ar to pagarināšoties.”

Atrauju skatienu no Aidenā un paraugos uz Koru.

“Es jau neapgalvoju, ka viņam ir taisnība,” viesmīle sāk taisnoties. “Viņš tikai... lūdza, lai es tev darot zināmu.”

Jebkurā citā reizē es būtu pametusi bāra leti un pati tikusi galā ar Niku. Bet viņam neizdosies man atņemt šo brīdi.

“Pasaki viņam, ka es saņēmu ziņu.”

Kora gaida turpinājumu. Viņa tikpat labi kā es saprot, ka ar “saņēmu ziņu” vien Niku nevar nomierināt.

“Pasaki viņam: ja kāds sūdzēsies par fileju, es pati personīgi atbildēšu uz sūdzībām. Apsolu. Es uzņemšos visu vainu. Filejgeita būs mana lieta. Pasaki viņam, ka ēdienu šovakar visi īpaši slavē. Un pasaki, lai viņš mazāk uztraucas par fileju, bet vairāk par porciju izsniegšanas punktu, jo viņa puiši nes klientiem aukstus ēdienus.”

Kora paceļ rokas kā padodamās: *labi, labi, labi*. Viņa aiziet atpakaļ uz virtuvi.

Šajā brīdī es atļaujos nopūsties. Jau grasos pievērsties pāris martini glāzēm, kuras gaida, kad tiks nospodrinātas, kad sajūtu skatienu.

Aidens.

Viņš gandrīz nemanāmi uzsmaida man.

“Filejgeita, jā?”

Velns! Viņš visu ir dzirdējis.

Piespiežu sevi iesmieties. “Atvainojiet par to.”

Viņš papurina galvu un iedzer malku ķiršu kolas.

“Nevajag atvainoties,” viņš saka.

Es atsmaidu viņam pretī un koncentrēju uzmanību uz martini glāzēm, šoreiz patiešām man tas izdodas. Ar acs kaktiņu redzu, kā Aidens iztukšo kolas glāzi. Jau atkal viss saskaņā ar mūsu horeogrāfiju: viegls galvas mājiens, lūdzot rēķinu. Uz īsu mirkli atvadām pacelta roka.

Un līdz ar to manas darbadienas labākā daļa ir beigusies.

Es paņemu Aidena čeku – kā vienmēr, divi dolāri dzeramnaudā – un tukšo glāzi. Un tikai tad, kad sāku slaucīt leti, es to piefiksēju: neliela aizķeršanās, kaut kas ir mainījies mūsu precīzi iestudētajā *pas de deux*¹.

Viņa glāzes paliktnis. Kartona gabaliņš, kuru paslidināju zem glāzes. Tagad būtu īstais brīdis to izsviest atkritumos, bet es to nevaru ieraudzīt.

Varbūt kaut kur nokritis? Es aizeju otrpus letei un nopētu bāra krēslu, uz kura viņš tikai pirms pāris minūtēm sēdēja, un grīdu. Nekā.

Ir noticis kaut kas ļoti dīvains, bet nenoliedzams. Glāzes paliktnis ir pazudis.

¹ Klasiskā baleta deju duets, kurā divi dejotāji, parasti vīrietis un sieviete, kopā veic deju soļus.

3. NODAĻA

Sieviete šķūnī

Viņš tevi šurp atveda.

Viņa mājas atklājās tev acumirkliġos uzplaiksnījumos, aši uzmestos skatienos, kamēr viņš bija novērsies no tevis. Gadu gaitā tu atkal un atkal pārlūkoji šīs ainiņas, ķēries pie ikvienas detaļas tajās: māja zemes pleķa vidū. Zaļa zāle, vītoli. Ikviens stāds glīti apgriezts, ikkatra lapiņa aprūpēta. Mazākas ēkas izkaisītas īpašumā kā tējas kūciņas uz paplātes. Atsevišķi uzbūvēta garāža, šķūnītis, velosipēdu novietne. Elektriības vadi stiepjas cauri krūmājam. Šis vīrietis dzīvoja mājīgā un skaistā vietā. Vietā, kur bērni var skraidīt un puķes ziedēt.

Viņš gāja ātri – lejup pa dubļaino taku un augšup kalnā. Māja izgaisa tālumā, to aizsedza koku audze. Viņš apstājās. Nebija nekā, pie kā pieķerties, neviena, ko saukt palīgā. Tu stāvēji šķūņa priekšā. Četras pelēkas sienas, slīpi sašķiebies jumts. Neviena loga. Viņš turēja rokā metāla piekaramo slēdzeni, atdālija atslēgu no pārējā saišķa.

Kad jūs iegājāt iekšā, viņš tev iemācīja jaunus likumus, kādi būs spēkā šajā pasaulē.

“Tavs vārds,” viņš teica. Viņš bija nometies uz ceļiem, tomēr tik un tā slējās augstu virs tevis; viņa plaukstas ieskāva tavu seju tā, ka tavs redzeslauks sākās un beidzās ar viņa pirkstiem. “Tevi sauc Reičela.”

Tavs vārds nav Reičela. Viņš zināja tavu īsto vārdu. Viņš to izlasīja autovadītāja apliecībā, pēc tam kad bija paņēmis tavu naudasmaku.

Bet viņš teica, ka tevi sauc Reičela, un tev bija šis fakts jāpieņem. Tas, kā vīrietis izrunāja tavu jauno vārdu, niknais,

dzīvnieciskais rūciens, viņam izrunājot skaņu r, noteiktība, ar kādu viņš izrunāja skaņu l, noslēgdams vārdu. Reičela bija balta lapa. Reičelai nebija nedz pagātnes, nedz dzīves, kurā atgriezties. Reičela varēja izdzīvot tikai šķūnī.

“Tevi sauc Reičela,” viņš sacīja, “un neviens nezina, kas tu esi.”

Tu pamāji. Ne pietiekami sparīgi. Viņa plaukstas atrāvās no tavas sejas un sagrāba tavu džemperu. Viņš piespieda tevi pie sienas, roku uzlicis uz tava kakla, plauksta iespiedās tavā trahejā. Trūka gaisa, plaušās neieplūda skābeklis.

“Es teicu,” viņš sacīja, un pasaule pamazām slidēja prom no tevis, bet nedzirdēt viņu tu nedrīkstēji, “ka neviens nezina, kas tu esi. Neviens tevi nemeklē. Velns parāvis, vai tu saproti?”

Tad viņš tevi atlaida. Pirms tu sāki klepot, sēkt vai darīt ko citu, tu pamāji. Cik vien spēka. Tu pamāji, lai izdzīvotu.

Tu kļuvi par Reičelu.

Tu jau gadiem ilgi esi Reičela.

Viņa tevi uztur pie dzīvības. Tu uzturi sevi pie dzīvības.

ZĀBAKI, SAPUVUŠAS LAPAS, aizbīdnis. Nopūta. Sildītājs. Viss kā parasti, izņemot viņu. Šonakt viņš sasteidz ierasto rituālu, it kā būtu atstājis uz plīts vārīties ūdeni. Tu joprojām košļā pēdējo vistas sautējuma kumosu, kad viņš paņem no tevis *Tupperware* trauku.

“Nāc,” viņš aicina. “Man nav tik daudz laika.”

Tā nav dedzība, šī viņa steiga. Drīzāk tu esi dziesma, un viņš steidz ātrāk izpildīt garlaicīgās vietas tajā.

Viņš nenovelk drēbes. Viņa bikšu rāvējslēdzējs iespiežas tavā vēderā. Tavu matu šķipsna ieķeras viņa pulksteņa siksnīnas sprādzē. Viņš parauj roku, lai atbrīvotos no tevis. Tu dzirdi, kā tev ar tirkšķi tiek izrauta matu šķipsna. Galvas āda deg kā

ugunīs. Viss ir tik taustāms, tik īsts, pat tas, ka viņš kā spoks rēgojas virs tevis.

Viņš ir tev vajadzīgs. Pie tevis. Tev vajag, lai viņš jūtas brīvi un ērti.

Tev vajag, lai viņš runā.

Tu gaidi. Tu atkal esi apgērbusies.

Kad viņš jau grasās doties projām, tu izlaid pirkstus sev caur matiem. Žests, ko mēdzi izmantot randiņos, baikeru jakā ietērptais elkonis uz restorāna galda, tavu balto T kreklu atdzīvina vairāki sudraba kuloni.

Tā notiek. Tu atceries dažus fragmentus no sevis pašas, šad un tad tie tev palīdz.

“Vai zini,” tu viņam saki, “es par tevi uztraucos.”

Viņš ieņirdzas.

“Tik tiešām. Redzi, es tikai tā prātoju. Neko vairāk.”

Viņš nošņaukājas, sabāž rokas kabatās.

“Varbūt es varu palīdzēt,” tu mēģini vēlreiz. “Atrast iespēju, kā tu varētu palikt.”

Viņš pasmīkņā, bet neiet uz durvju pusi. Tev jāturpina tādā pašā garā. Tev jānotic, ka šis ir sākums tavai uzvarai.

Viņš ar tevi sarunājas, dažreiz. Ne pārāk bieži un vienmēr negribīgi, bet sarunājas. Reizēm viņš lielās. Citreiz sūdz grēkus. Varbūt tikai tāpēc viņš tevi nenogalināja: viņa dzīvē ir lietas, par kurām viņš grib runāt, un tu esi vienīgā, kas drīkst par tām dzirdēt.

“Ja pastāstīsi man, kas ir atgadījies, iespējams, es kaut ko varēšu izdomāt,” tu saki.

Viņš nedaudz pietupstas, piebāž seju pie tavējās. Viņa elpa, piparmētru svaigums tajā. Viņa plauksta, silta un raupja pie tava vaiga. Īkšķa gals iespiežas tavā acs dobumā.

“Ak tev šķiet: ja es tev pastāstītu, tu varētu kaut ko izdomāt?”

Viņa skatiens aizklist no tavas sejas pie pēdām. Riebuma pilns. Nievājošs. Bet vienmēr – un tas ir svarīgi – mazliet ziņkārīgs. Par to, ko vēl viņš var ar tevi izdarīt, joprojām paliekot nesodīts.

“Ko gan tu zini?” Viņš velk ar pirkstu pa tavu zoda līniju, nags griežas zodā. “Vai tu maz zini, kas tu esi?”

Tu zini. Gluži kā lūgšanu, kā mantru. *Tu esi Reičela. Viņš tev atrada. Visu, ko tu zini, tev iemācīja viņš. Viss, kas tev pieder, ir viņa dots.* Ķēde ap potīti, pienaglotā pie sienas. Guļammaiss. Uz otrādi apgrieztas kastes visas tās mantas, kuras viņš tev šo gadu laikā ir atnesis: trīs grāmatas mīkstā iesējumā, naudasmaks (tukšs), bumbiņa stresa mazināšanai (tik tiešām). Nejaušas un cita ar citu nesaistītas lietas. Kā jau secināji, lietas, kuras šis vīrietis žagata paņēmis no citām sievietēm.

“Es tev atradu,” viņš atgādina. “Tu biji apmaldījusies. Es tev devu pajumti. Es ļāju tev dzīvot.” Viņš norāda uz tukšo *Tupperware* trauku. “Vai zini, kas ar tevi notiktu, ja nebūtu manis? Nekas. Tu būtu beigta.”

Viņš atkal pieceļas kājās. Nokrakšķina pirkstu kauliņus, ikvienu pirkstu izlocīdams ar skaļu un izteiktu krakšķi.

Tu neesi svarīga. Tu to zini. Bet šajā šķūnī, šajā viņa dzīves daļā, tu esi viss, kas viņam pieder.

“Viņa ir mirusi,” vīrietis saka. Viņš ieklausās, kā tas skan, un vēlreiz atkārto: “Viņa ir mirusi.”

Tev nav ne mazākās nojausmas, par ko ir runa, līdz brīdim, kad viņš piebilst: “Viņas vecāki pārdod māju.”

Un tad tu saproti.

Viņa sieva.

Tu centies izdomāt visu uzreiz. Tu gribi teikt to, ko cilvēki pieklājīgā sabiedrībā parasti šādās reizēs saka: *man tik ļoti žēl to dzirdēt.* Tu gribi pajautāt: *kad? Kā?* Tu klusībā prāto: *vai viņš to izdarīja? Vai viņš beigu beigās atklāja savu īsto dabu?*

“Tāpēc mums jāpārceļas.”

Viņš staigā šurpu turpu, cik nu tas šajā šķūnī ir iespējams. Samulsis, un tas galīgi nemaz nav viņam raksturīgi. Bet tev nav laika iedziļināties viņa emocijās. Nav laika prātot, vai to izdarīja viņš. Kam gan tas rūp, pat ja tā? Viņš nogalina. Tu to zini.

Tev ir jādomā. Jārakņājas savu atrofējušos smadzeņu rievās, kur agrāk radās risinājumi ne vienai vien sadzīviskai problēmai. Jāpieslēdz tā smadzeņu daļa, kura palīdzēja rast risinājumus draugiem, ģimenes locekļiem. Bet smadzenes kliegtin kliez: ja viņš pārcelsies, – ja pametīs šo māju, šo īpašumu – tu mirsi. Ja vien nespēsi viņu pārliecināt ņemt tevi līdz.

“Man ļoti žēl,” tu skaļi saki.

Tev patiešām ir ļoti žēl – visu laiku. Tev žēl, ka viņa sieva ir mirusi. Tev žēl, patiešām ļoti žēl, ka pasaulē valda tāda netaisnība un ka tā sasniegusi viņu. Tev žēl, ka viņš ir iestrēdzis šeit kopā ar tevi, tik nepiesātināmu sievieti, allaž izsalkušu un izslāpušu, un nosalušu, un galu galā tik ziņkārīgu.

Otrais noteikums, lai izdzīvotu šķūnī: viņam vienmēr ir taisnība, un tev vienmēr ir ļoti žēl.